

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **4 000 eur** a sťažovateľom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie po **2 000 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Košice I **p o v i n n ý** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Košice I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľom trovy konania **3 749,64 eur** a zaplatiť ich právnenmu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. februára 2022 domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 806/1994 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhovali, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľom finančné zadostučinenie každému v sume 13 500 eur a náhradu trov konania na účet ich právneho zástupcu.
2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 123/2022 zo 16. marca 2022 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v časti, v ktorej sa domáhajú vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v napadnutom konaní a vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol.
3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v napadnutom konaní sa sťažovatelia v procesnej pozícii žalobcov v 1., 3., 4., 5., 6., 8., 10., 12., 13., 18., 19., 20., 21., 22., 23. a 24. rade domáhajú proti žalovanému [REDAKOVANÉ] zriadenia vecného bremena za finančnú náhradu.
4. Z vyjadrenia sudkyne spravodajkyne senátu odvolacieho súdu doručeného ústavnému súdu 25. apríla 2022 bolo zistené, že sťažovatelia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú pôvodnými žalobcami v napadnutom konaní. Ostatní sťažovatelia sú dedičmi po ďalších pôvodných žalobcoch – ich právnych predchodcoch a do napadnutého konania vstúpili na základe generálnej sukcesie; [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

██████████, ██████████ v roku 2016 ako dedičky (dcéry) po pôvodnej žalobkyni v 1. rade ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████ v roku 2016 ako dedičia (potomkovia po nebohom synovi poručiťky) po pôvodnej žalobkyni v 1. rade ██████████, ██████████ v roku 2016 ako dedič (syn) po pôvodnom žalobcovi ██████████, ██████████, ██████████, v roku 2008 ako dedič (syn) po pôvodnej žalobkyni ██████████, ██████████, ██████████, ktorá zomrela v roku 2005, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ v roku 2016 ako dedičia po pôvodnej žalobkyni ██████████.

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uvádzajú, že hoci okresný súd meritórne rozhodol rozsudkom vyhláseným 26. júna 2020 tak, že žalobu zamietol, napadnuté konanie nie je do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončené. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie a podľa ich vyjadrenia dosiaľ nedošlo zo strany okresného súdu ani k vykonaniu procesných úkonov pre účel predloženia veci na rozhodnutie o odvolaní krajskému súdu.

6. Sťažovatelia poukazujú na to, že ústavný súd v iných konaniach už rozhodol nálezmi č. k. III. ÚS 298/07-38 zo 4. marca 2008, č. k. I. ÚS 95/08 z 22. mája 2008 a č. k. II. ÚS 452/2021-37 z 2. februára 2021 o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní vo vzťahu k iným subjektom na strane žalobcov. Dosiaľ ešte porušovanie svojich označených práv v napadnutom konaní na ústavom súde nenamietali.

7. Dlhotrvajúci súdny spor, neefektívny a nesprávny postup okresného súdu prináša sťažovateľom stav dlhodobej právnej neistoty, keďže sa od roku 1994 nevedia domôcť ochrany svojho vlastníckeho práva, čo ich zaťažuje tak po časovej, ako aj finančnej stránke, preto sa domáhajú aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške po 13 500 eur pre každého z nich.

II. Argumentácia sťažovateľov

8. Sťažovatelia sú toho názoru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa od času podania žaloby v roku 1994 vyznačuje jednak nečinnosťou, resp. aj nesprávnou a neefektívnou činnosťou okresného súdu, ktorej dôsledkom boli a sú nielen zbytočné prietahy v jednotlivých obdobiach konania, ale najmä celková absolútne neprimeraná dĺžka doterajšieho konania vo veci, ktorá nevykazuje až takú právnu a skutkovú zložitnosť, ktorá by bola úmerná trvaníu tohto konania.

9. Sťažovatelia uvádzajú, že je nemysliteľné, že ich právna vec nebola od roku 1994 právoplatne skončená a samotné konanie vedené okresným súdom už len na základe dĺžky jeho trvania možno považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd podaním č. k. 1 SprV/157/2022 zo 4. apríla 2022 zaujal stanovisko k ústavnej sťažnosti, v ktorom konštatoval, že „pôvodne sa žalobcovia v napadnutom konaní domáhali odstránenia stavby, tenisového areálu, ktorý podľa ich tvrdení je postavený na pozemkoch, ktoré sú v ich vlastníctve, nakoľko nedošlo v minulosti k ich platnému vyvlastneniu. V roku 2009 žalobcovia požiadali o zmenu žalobného návrhu a žiadali zriadiť časovo neobmedzené vecné bremeno na ich ťarchu a v prospech vlastníka stavby, za primeranú finančnú náhradu. Súd po vykonaní dokazovania rozsudkom sp. zn. 15 C/806/2009-428 zo dňa 7. 5. 2009, zriadil časovo neobmedzené vecné bremeno v prospech žalovaného v 2. rade (██████████), nárok na finančnú náhradu za zriadené vecné bremeno vylúčil na samostatné konanie, v prevyšujúcej časti žalobu vo vzťahu k žalovanému v 2. rade zamietol, žalobu vo vzťahu k žalovaným v 1. rade (██████████) a žalovanému v 3. rade (██████████) zamietol. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia a žalovaný v 2. rade. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd, rozsudkom sp. zn. 5 Co/334/2009-500 zo dňa 20. 10. 2010 potvrdil rozsudok vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti vo vzťahu k žalovanému v 2. rade žalobu zamietol a vo výroku, ktorým zamietol žalobu vo vzťahu k žalovaným v 1. a 3. rade. Zmenil rozsudok vo výroku o zriadení vecného bremena v prospech žalovaného v 2. rade a to tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1 Cdo 186/2013 zo dňa 29. 3. 2016 odmietol dovolanie žalobcov v časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcich výrokoch a zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietol. Následne Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 5 Co/446/2016-696 zo dňa 1. 3. 2017 vrátil vec súdu prvej inštancie za účelom vykonania dokazovania. Po doplnení znaleckého dokazovania súdom prvej inštancie Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co/388/2017-734 zo dňa 6. 3. 2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu žalobcov ██████████, ██████████ a ██████████, označených ako žalobcovia 30a, 30b a 30c a žalovaného ██████████ tak, že žalobu zamietol. V ostatnej časti zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Proti tomuto rozsudku podali dovolanie žalobcovia označení ako 30a, 30b a 30c. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1 Cdo/145/2018-788 z 27. 2. 2019 dovolanie odmietol. Po opätovnom prejednaní veci a doplnení dokazovania súd rozsudkom sp. zn. 15 C/806/1994-899 z 26. 6. 2020 žalobu zamietol a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia odvolanie a spis s opravným prostriedkom bol dňa 29. 9. 2020 predložený na rozhodnutie Krajskému súdu v Košiciach. Krajský súd doposiaľ o odvolaní nerozhodol.“.

11. Predseda okresného súdu vo vyjadrení poukázal na to, že právna vec sťažovateľov je skutkovo náročnejšia, avšak uznal, že tento spor ako celok trvá neprimerane dlho, a doplnil, že vo vzťahu k napadnutému konaniu už ústavný súd v minulosti konštatoval prietahy v konaní a porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.2. Replika sťažovateľov:

12. Dňa 1. mája 2022 bola ústavnému súdu doručená replika sťažovateľov, v ktorej uvádzajú, že k stanovisku predsedu okresného súdu „... *sa nemajú sťažovatelia dôvod vyjadrovať a podporuje to ich podanú sťažnosť*“.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľov tvorí námietka, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré nie je ani po 27 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené, došlo k vzniku zbytočných prietáhov takej intenzity, ktoré odôvodňujú vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

15. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už označených práv vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) je naplnené až právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98).

16. V praxi sa vyskytujú aj prietahy, ku ktorým dochádza až po vydaní rozhodnutia, pretože síce už bolo v konaní rozhodnuté, avšak rozhodnutie nebolo sťažovateľovi doručené, resp. nenadobudlo právoplatnosť. Je preto potrebné skúmať aj dĺžku konania, ktoré nebolo právoplatne skončené, hoci prípadne už mohlo byť vo veci rozhodnuté (rozsudky ESLP vo veciach Zarembová proti Slovenskej republike z 23. 11. 2010, bod 19, Sirotnák proti Slovenskej republike z 23. 12. 2010, bod 28, Bubláková proti Slovenskej republike z 15. 2. 2011, bod 18).

17. Ústavný súd teda akcentuje, že pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03,

IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“ (III. ÚS 127/03). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila i v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

19. Z judikatúry ústavného súdu však vyplýva tiež to, že v prípade extrémnych prietahov (prietahy, ktoré možno počítat' v desiatkach rokov) už uvedené faktory strácajú význam, pretože ani právne či skutkovo najnáročnejšie spory nesmú trvať takú dlhú dobu, ktorá už predstavuje podstatnú časť ľudského života. Ústavný súd už mnohokrát vyslovil, že „oneskorená spravodlivosť je odmietnutou spravodlivosťou“ (pozri nález sp. zn. II. ÚS 17/2019, bod 32 a tam citované rozhodnutia) a že dĺžka konania počítaná v desiatkach rokov je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná a už sama osebe je spôsobilým dôvodom na vyslovenie porušenia základného práva účastníka takého konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 52/01, I. ÚS 582/2015, III. ÚS 169/2017, II. ÚS 17/2019).

20. Európsky súd pre ľudské práva v obdobných prípadoch konštatoval, že vo výnimočných prípadoch môže byť príliš dlhé trvanie súdneho konania považované za zásah do práva na prístup k súdu a neodôvodnená absencia konečného rozhodnutia počas obzvlášť dlhého obdobia môže predstavovať až odmietnutie spravodlivosti (rozsudok vo veci Vassilios Athanasiou a ďalší proti Grécku z 21. 12. 2010, č. 50973/08, § 52).

21. Pred samotným posúdením postupu okresného súdu považuje ústavný súd za dôležité vysporiadať sa so skutočnosťou, že v prípade sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho subjektu konania na strane žalobcu, a to na základe generálnej sukcesie (bod 4 odôvodnenia tohto nálezu). Keďže univerzálna sukcesia automaticky vyvoláva procesnoprávne nástupníctvo, okresný súd nemusel uznesením túto zmenu pripustiť. Uvedená skutočnosť má podľa názoru ústavného súdu zásadný význam pre vymedzenie obdobia, ktoré podlieha posúdeniu namietanej protiústavnosti konania okresného súdu, pretože v dôsledku zmeny subjektu konania nedošlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ako to je v prípade pristúpenia do konania [§ 79 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)] a intervencie (§ 81 a nasl. CSP), ale k procesnoprávnemu nástupníctvu

do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu. S prihliadnutím na tento záver ústavný súd nemá pochybnosť o tom, že i títo sťažovatelia ako univerzálni sukcesori môžu relevantne namietat' porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj pre štádium konania, ktoré predchádzalo zmene subjektu konania v súvislosti s procesným nástupníctvom v rámci dedičského konania (m. m. I. ÚS 52/2001, IV. ÚS 16/05, III. ÚS 511/2014, III. ÚS 309/2015).

22. V súvislosti s ústavným prieskumom postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu a vyjadrenia zákonnej sudkyne odvolacieho súdu zistil, že konanie v uvedenej veci začalo podaním žaloby 5. októbra 1994, v poradí druhé meritórne rozhodnutie bolo okresným súdom prijaté 26. júna 2020, no toto rozhodnutie nie je v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatné a konanie tak nie je ani po viac ako 27 rokoch právoplatne skončené. Predmetnú dĺžku konania je možné považovať už *prima facie* za extrémnu a za absolútne ústavne neakceptovateľnú a neospravedliteľnú (neobhájiteľnú) a sama osebe je dôvodom na vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, a to bez potreby bližšieho skúmania konkrétneho priebehu konania. Vzhľadom na takúto extrémnu dĺžku konania nepovažoval ústavný súd za potrebné hodnotiť ani tri východiskové kritériá pre posúdenie toho, či v danom prípade došlo k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu. Napokon s uvedeným záverom sa stotožnil aj samotný okresný súd, keď vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol, že aj napriek skutkovej zložitosti veci tento spor ako celok trvá neprímerane dlho. K ďalšiemu predĺženiu konania prispel samotný okresný súd tým, že jeho rozsudok zo 7. mája 2009 bol v časti zrušený rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 388/2017-734 zo 6. marca 2018 z dôvodu nepreskúmateľnosti a potreby vykonania znaleckého dokazovania a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie po tom, ako najvyšší súd svojím uznesením č. k. 1 Cdo 186/2013 z 29. marca 2016 v časti zrušil predchádzajúci rozsudok krajského súdu z 20. októbra 2010 a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. Uvedené svedčí o neefektívnom a nesprávnom postupe okresného súdu, aj keď ústavný súd uznáva, že obdobie (približne 6 rokov), počas ktorého sa vec nachádzala na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o podaných odvolaniach a na najvyššom súde z dôvodu rozhodovania o podaných dovolaniach, nemožno priamo pripísať na ťarchu okresného súdu.

23. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k vzniku zbytočných priet'ahov, a tým k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'účinenia

24. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa, svojou nečinnosťou vo veci konal.

26. Napriek zisteniu ústavného súdu, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd neprikázal okresnému súdu, aby v namietanom konaní konal bez zbytočných prieťahov, pretože táto povinnosť už bola okresnému súdu v posudzovanom konaní uložená, a to v súvisiacom náleze č. k. I. ÚS 207/05 z 10. mája 2006, a uvedený príkaz ústavného súdu konať bez zbytočných prieťahov naďalej trvá (bod 5 výroku rozhodnutia).

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

29. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30. Sťažovatelia si v ústavnej sťažnosti žiadajú priznať primerané finančné zadosťučinenie každému v sume 13 500 eur, ktoré odôvodňujú „*dlhodobým stavom právnej neistoty*“.

31. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

32. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieťahy, neodôvodnenú nečinnosť a neefektívny postup okresného súdu, berúc do úvahy všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúci na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy po 10 000 eur sťažovateľom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] za primerané finančné zadosťučinenie (bod 2 výroku rozhodnutia).

33. Z dôvodu právneho nástupníctva sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] (bod 4 tohto nálezu, pozn.) a v spojení s fundamentálnou vlastnosťou základných práv, ktoré sa svojím obsahom viažu na konkrétny subjekt (čl. 12 ústavy), je podľa názoru ústavného súdu dostatočne odôvodnený záver, že intenzita zásahu do namietaných práv a slobôd nemôže byť u právnych nástupcov identická s rozsahom porušenia práv a slobôd subjektov, ktorí sú účastníkmi rozporovaného konania od jeho úplného začiatku (m. m. ÚS 511/2014, III. ÚS 309/2015, I. ÚS 462/2019). Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť okresného súdu, ako aj jeho neefektívny postup v napadnutom konaní, právne následky univerzálnej sukcesie (bod 21 tohto nálezu, pozn.) a rozsah porušenia namietaných práv sťažovateľov, ktorí sa subjektmi napadnutého konania stali až neskôr, považoval ústavný súd priznanie 4 000 eur sťažovateľovi [REDACTED] [REDACTED] (od roku 2008) a po 2 000 eur [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] (od roku 2016) za primerané finančné zadost'učinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

34. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadost'učinenie, v tejto lehote priznané finančné zadost'učinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadost'učinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplataenia.

VI.

Trovy konania

35. Sťažovatelia si uplatnili náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním právnym zástupcom.

36. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2021, ktorá bola 1 163 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2022. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2022 v zmysle § 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 96,92 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri šiestnástich sťažovateľoch a dvoch úkonoch 3 101,44 eur, s režijným paušálom 2 x 11,63 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 3 124,70 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie

k stanovisku okresného súdu z 1. mája 2022, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré mu nie sú známe, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Keďže právny zástupca sťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, uvedená celá suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešným sťažovateľom náhradu trov konania v sume 3 749,64 eur (bod 4 výroku rozhodnutia).

37. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. mája 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu